

[Axel Ivan Pedersen.]

Allerede i næringslovskommissionen af 1921 havde man ikke ønsket at opretholde forbuddet mod forening af næringsbrev på handel og på håndværk inden for samme kommune eller forbuddet mod, at handlende har flere butikker i samme kommune; men dette mødte en betydelig modstand inden for handelens og håndværkets organisationer, og den nugældende lov har da også opretholdt disse forbud. Derimod opførte man med loven den tidligere sondring mellem forskellige næringsadkomster på handel, ligesom næringsbrev på industri-næring nu meddeles uden den tidligere specialisering. Kvinder blev i næringsretlig henseende sidestillet med mænd, men personer, der lever i ægteskab, kan dog ikke få næringsbrev, hvis den anden ægtefælle har et sådant. Kvindens ligestilling i næringsretlig henseende blev herved mere formel end reel. Endvidere gav loven nye bestemmelser bl. a. om personlige henvendelser for opnåelse af bestillinger, om omførsel med varer og om frivillige løsøreauktioner.

Fra håndværkets side ønskede man i kommissionen af 1921 indførelse af fagprøver som betingelse for erhvervelse af næringsbrev på håndværk, ligesom detailhandelen ønskede, at dokumenteret kendskab til bogføring og handel i almindelighed skulle være en forudsætning for at få næringsbrev på handel. Flertallet i kommissionen var imod disse ønsker, og loven imødekom dem ikke, bortset fra § 22, hvorefter betegnelsen mester i forbindelse med angivelse af en håndværksvirksomhed kun måtte benyttes af fagligt uddannede håndværkere, og heri sker der heller ikke nu nogen ændring.

Den nuværende næringslovskommission har herefter i sin indstilling gjort et tredje forsøg på en gennemgribende reform af den mere end 100 år gamle næringsordning, og denne gang synes det at lykkes, selv om det altså skulle tage en halv snes år. Når man nu anstiller betragtninger over det antal år, det varede, inden det lykkedes at nå frem til det enstemmige resultat, kan man ikke undlade at fæste sig ved visse kendsgerninger, deriblandt at af de politiske partier socialdemokratiet førte an i bestrebelse for at indføre mere frie forhold på næringslivets område — altså en

liberalistisk linje, som ikke interesserede de såkaldt liberalistiske partier. Der er altså også her forskel på teori og praksis eller, hvis man vil sige det på en anden måde, på propaganda og virkelighed. Det var jo først, da man fra erhvervslivets side, ganske vist gennem visse vanskelige overgangsåre, fik disse partiers repræsentanter overbevist, at deres tilslutning forelå.

Det giver mig anledning til at spørge erhvervslivets mænd, om de nu tror, de altid kan føle sig sikre på, at deres sande interesser kun kan varetages af en VK-opposition, der bare skilter med liberalismens fane. Jeg kan i denne forbindelse ikke lade være med at minde om den førstebehandling, vi havde for nogle måneder siden af forslaget til licitationslov. Det var jo alt andet end liberalistiske toner, der da lød fra de to partiers ordførere. Man tog sig faktisk til hovedet og sagde til sig selv: er det da helt ud falsk varebetegnelse, man betjener sig af og oven i købet skilter med som bærende grundideer? Men lad det nu være.

Omsider kom kommissionen til et enstemmigt resultat, og det indebar, at kommissionen har fået en afgørende indflydelse på denne lovgivning og ministeren en lettere opgave, end hvis han havde været henvist til at granske i forskellige flertals- og mindretalsindstillinger, hvortil det er rimeligt at føje, at kommissionen ved udformningen af sine kompromiser har haft en heldig hånd med hensyn til at finde frem til løsninger, som på rimelig måde tilgodeser de hensyn, der må tages til forskellig side, når der er tale om så betydelige ændringer i det bestående lovgrundlag for erhvervsudøvelse. Endvidere har kommissionen, som af ministeren fremhævet i fremsættelsestalen, haft for øje at hidføre en forenkling i næringslovgivningen, der vil medføre betydelige administrative fordele.

Den fyldige, men overskuelige fremsættelsestale, ministeren holdt, kan ikke give anledning til modsigelser — det forhindrer enigheden da også — og den letter i øvrigt opgaven for ordførerne, hvis de da vil undgå gentagelser. Det vil jeg i hvert fald bestræbe mig for. Men når jeg tidligere i disse bemærkninger har antydnet visse politiske vanskeligheder under kommissionsarbejdet, må det forekomme naturligt at sige et par ord om, hvad det drejede sig om, nemlig det